

(Λουκ. 10, 25-37)

Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ ΣΑΜΑΡΕΙΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ
Όμιλία στην Καμπή στις 13/11/2005

Ποιός είναι ο πλησίον μου;

Σήμερα διαβάσαμε στο εὐαγγέλιο τήν παραβολή τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη. Είναι μιὰ παραβολή πού τήν ξέρει ὅλος ὁ κόσμος. Χριστιανοί καί ἀλλόθρησκοι, πιστοί καί ἄθεοι, ὅλοι τήν ξέρουν αὐτή τήν σπουδαία καί τόσο ὁμορφή παραβολή. Πού ἀπαντᾷ στοῦ ἐρώτημα:

«Ποιός είναι ο πλησίον μου;»

Λέει ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ: Καλός ἄνθρωπος, χριστιανός, πιστός, εἶναι ἐκεῖνος πού ἀγαπᾷ τόν Θεό μέ ὅλη του τήν ψυχή, μέ ὅλη του τήν καρδιά, μέ ὅλη του τήν διάνοια, μέ ὀλόκληρο τόν ἑαυτό του. Καί τόν πλησίον του σάν τόν ἑαυτό του. Ἀλλά ποιός εἶναι ὁ πλησίον μας; Ποιός εἶναι αὐτός πού πρέπει νά ἀγαπᾷμε; Ἡ ἀπάντηση πού ἔδιναν οἱ μεγάλοι σοφοί τῶν Ἑβραίων, οἱ νομικοί, τήν ἐποχή τοῦ Χριστοῦ, ἦταν: Πλησίον μας εἶναι μόνον ὁ Ἑβραῖος. Ὁ δικός μας. Σάν νά λέγαμε ἐμεῖς σήμερα:

Ποιός είναι πλησίον πού μπορούμε νά τόν βοηθᾷμε καί ἔχουμε χρέος νά τόν βοηθᾷμε;

Μόνον ὁ Ἕλληνας ὁ ὀρθόδοξος. Καί οἱ ἄλλοι; Τίποτε. Τίποτε.

Αὐτή ἦταν ἡ ἀπάντηση τῶν Ἑβραίων νομικῶν τότε. Καί κείνος πού ρώταγε τόν Χριστό ἦταν νομικός. Εἶχε αὐτή τήν ἰδέα. Ἀλλά τόν ρωτοῦσε γιατί κάτι δέν τοῦ ἄρεσε. Καί ὁ Χριστός τοῦ εἶπε:

Κάποιος ἄνθρωπος κατέβαινε, προχωροῦσε πρός τά κάτω, ἀπό τήν Ἱερουσαλήμ καί πήγαινε στήν Ἱεριχώ. Στό δρόμο ἔπεσε σέ ληστές. Οἱ ληστές, ἀφοῦ τοῦ προξένησαν πολλές πληγές, καί τοῦ τά πήραν ὅλα ὅσα εἶχε, τόν ἄφησαν στό δρόμο μισοπεθαμένο. Καί ἔφυγαν παίρνοντας τά πράγματά του. Συνηθισμένα πράγματα αὐτά. Οἱ ληστές σέ ἄλλους δίνουν μαχαιριές στό σῶμα καί σέ ἄλλους δίνουν μαχαιριές στήν καρδιά. Ποιό εἶναι τό χειρότερο; Ὁ Θεός ξέρει καί ἐκεῖνος πού τά δοκιμάζει. Καί ἀφοῦ ἔφυγαν τόν ἄφησαν μισοπεθαμένο. Ἀλλά ὁ μισοπεθαμένος γιά ποῦ πάει; Γιά τόν ὀλοκληρωτικό θάνατο. Μπορεῖ ὁ μισοπεθαμένος νά βοηθήσει τόν ἑαυτό του; Ὁχι! Κρέμεται μόνο ἀπό τήν καλωσύνη τοῦ ἄλλου.

Πράγμα τό ὁποῖο μᾶς λέει: Ἄμα βλέπεις ἄνθρωπο πού κρέμεται στήν καλωσύνη σου, πῶς εἶναι δυνατόν νά στέκεις ἀπό μακριά; Πῶς εἶναι δυνατόν νά κάθῃσαι καί νά τόν κοιτᾷς; Ἀλλά νά πού ἔγινε καί αὐτό. Πέρασε ἕνας παπᾶς Ἑβραῖος. Μετά ἕνας λευίτης. Δηλαδή ἄνθρωπος πού ὑπηρετοῦσε στήν Ἐκκλησία τῶν Ἑβραίων. Καί ὁ παπᾶς καί ὁ λευίτης, πέρασαν, κοίταξαν, εἶδαν καί ἔφυγαν.

Ἔκαναν φαίνεται τήν σκέψη:

Εἶναι ἄραγε αὐτός Ἑβραῖος; Κάνει νά τόν βοηθήσομε;

Ἴσως ἔκαναν ἄλλη σκέψη.

Τί εἶχαν στό μυαλό τους, δέν ἔχει ἰδιαίτερη σημασία. Σημασία ἔχει, ὅτι δέν

πήγαν κοντά να κάνουν τίποτε, να βοηθήσουν τόν μισοπεθαμένο.

Αλυσίδα αγάπης

Τί να τό κάνεις αν είχαν όμορφες σκέψεις, όταν δέν έκαναν τίποτε; Τό άποτέλεσμα θά ήταν τό ίδιο. Ο άνθρωπος μετά από λίγη ώρα θά έπρεπε να πεθάνει όριστικά. Άλλά, λέει ο Χριστός, πέρασε μετά από λίγο ένας Σαμαρείτης. Έμεϊς σήμερα, για τόν έαυτό μας, θά λέγαμε ένας Τουρκός. Οί Τουρκόι θά λέγανε ένας Ρωμηός. Πέρασε λοιπόν ένας ξένος, γι' αυτόν πού ήταν μισοπεθαμένος. Άλλά ο Σαμαρείτης, μόλις τόν είδε, τόν σπλαγχνίστηκε. Τί σημαίνει τόν σπλαγχνίστηκε; Πόνεσαν τά σπλάγχνα του. Πόνεσε ή καρδιά του. Πόνεσε ο έσωτερικός του κόσμος, τό είναι του. Καί έκανε τίς εξής ένέργειες.

Ή πρώτη βέβαια, ήταν ότι πόνεσε.

Ή δεύτερη, ότι έστρεψε τά βήματά του προς τό μέρος του πληγωμένου. Πήγε κοντά του. Καί άφοϋ τόν πλησίασε, έβγαλε από τό σακκί του τό κρασί καί τό λάδι πού είχε μαζί του καί έπλυνε τόν μισοπεθαμένο από τίς πληγές του.

Έπειτα πήρε καί τό ροϋχο του τό έκανε επιδέσμους καί τόν έδεσε. Μετά τόν σήκωσε καί τόν έβαλε στή θέση του. Γιατί είχε μαζί του ένα γαϊδουράκι, για να περπατά τό γαϊδούρι καί αυτός να κάθεται αναπαυτικά επάνω του. Καί έβαλε τόν μισοπεθαμένο ξένο, πάνω στό γαϊδούρι καί αυτός, πού ήταν δικά του όλα, καί τό κρασί καί τό λάδι καί τά ύφάσματα καί τό γαϊδούρι, τούδωσε τήν θέση του καί του έκανε τόν άγωγιάτη· καί τόν ύπηρέτη. Τραβούσε τό γαϊδούρι καί κρατούσε τόν μισοπεθαμένο για να μην πέσει.

Προχώρησε έτσι ώσπου πήγε τόν άρρωστο, τόν μισοπεθαμένο, σ' ένα πανδοχείο. Στο νοσοκομείο θά λέγαμε. Εκεί τόν περιποιήθηκαν καλύτερα, με τήν έπιστασία του πάντα, με τήν παρακολούθησή του, με τό ένδιαφέρον του, με τήν στοργή του. Άφοϋ τελείωσαν όλα αυτά, τήν έπομένη έπρεπε να φύγει. Συνήθως τί κάνουμε έμεϊς; Λέμε: «Έ, μέχρι εδώ ήταν για μένα. Από δω καί πέρα να τόν αναλάβει κάποιος άλλος. Ποιός; Όποιος θέλει ο Θεός. Κάποιον θά βρεί ο Κύριος...».

Ο καλός Σαμαρείτης δέν σκέφθηκε έτσι. Δέν είπε τελείωσε ή άποστολή μου, καί ότι θέλει άς γίνει από δω καί πέρα. Άλλά πήγε στόν πανδοχέα καί του είπε: -Θά χρειαστείς χρήματα για να τόν περιποιηθείς; Πάρτα από μένα. Ότι χρειάζεται να κάνεις, κάνε τα όλα. Δέν θά σε αφήσω. Αυτός μπορεί να μην έχει τίποτε. Έγώ θά ξαναπεράσω καί θά σε πληρώσω για τά έξοδά του μέχρι τελευταία δεκάρα. «Ότι καί αν προσδαπανήσεις, έγώ εν τω επανέρχεσθαί με αποδώσω σοι». Θά σε πληρώσω.

Ρώτησε ο Χριστός τόν νομικό:

-Ποιός από όλους πού περάσανε ήταν πλησίον σε αυτό τόν άνθρωπο;

Άπάντησε εκείνος:

-Εκείνος πού έκανε τό έλεος. Εκείνος πού τόν πόνεσε. Εκείνος πού τόν περιποιήθηκε. Εκείνος πού τόν φρόντισε καί δέν έπαυσε να τόν φροντίζει.

Εκείνος ήταν πλησίον.

Του είπε ο Χριστός:

-Πορεύου και σύ ποίει ὁμοίως. Καί σύ κάνε τό ἴδιο. Πήγαινε στό δρόμο σου, βάδιζε ἡσυχά τή ζωή σου καί ὅταν συναντᾶς τέτοιες καταστάσεις κάνε καί σύ τό ἴδιο. Ὅτι ἔκανε ὁ καλός Σαμαρείτης.

Ὁ Χριστός ἔγινε πλησίον μας

Ἡ παραβολή, ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, ἀπευθύνεται σέ κείνους πού, πιστεύουν στό Θεό, ἀγαπᾶνε τόν Χριστό καί πιστεύουν στήν εὐσπλαγχνία του. Σ' ἐκείνους πού πιστεύουν ὅτι ὅλοι εἴμαστε, παιδιά τοῦ Χριστοῦ καί ὅτι εἶναι ὄχι μόνον ἐδῶ ζωή, ἀλλά καί ὅτι ὑπάρχει κάποια ἄλλη ζωή. Ὅποιος πιστεύει ὅτι εἶναι μόνο ἐδῶ ζωή, εἶναι γιά τόν ἄλλο ἄνθρωπο, λύκος καί ἀρκούδα καί τίγρης. Ποιός θά φάει τόν ἄλλο.

Ὅποιος πιστεύει στό Θεό, πιστεύει ὅτι εἴμαστε ὅλοι ἀδέλφια καί πρέπει ὅλοι μαζί, ἀδελφωμένοι, νά πᾶμε στή Βασιλεία του. Ἐνωμένοι πρέπει νά πᾶμε στή Βασιλεία του. Ἐνωμένοι πῶς; Μέ τήν ἀγάπη. Καρδιακά ἔνωμένοι. Ἕνα νά αἰσθανόμαστε. Γιά νά αἰσθανόμαστε ἕνα, πρέπει νά ἔχουμε μαζί μερικά πράγματα, νά τά μοιραζόμαστε.

Δέν μπορεῖ ὁ ἕνας νά χορταίνει, νά ξεκοιλιάζεται, νά τά ἔχει ὅλα καί ὁ ἄλλος νά μήν ἔχει τίποτε· καί νά εἶναι ὅλα ἐντάξει. Δέν εἶναι δυνατόν. Δέν πάει στήν πίστη αὐτό. Δέν πάει στήν εὐσέβεια. Δέν εἶναι θέλημα Θεοῦ. Δέν στέκει.

Τί εἶναι αὐτή ἡ ἱστορία τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη; Μιά παραβολή τοῦ Χριστοῦ. Τί εἶναι ὁ Χριστός; Ὁ Διδάσκαλος. Ὁ μεγαλύτερος διδάσκαλος στόν κόσμο. Ἀφοῦ εἶναι ὁ πάνσοφος καί πανάγαθος Θεός. Ὅλα τά εἶπε καλά, ὅλα τά εἶπε γεμάτα σοφία. Ἀπόδειξη: Τέτοιο κείμενο, τήν σημερινή ἐποχή πού ὅλοι μιλάνε γιά τήν ἀνάγκη νά εἴμαστε καλωσυνᾶτοι στούς μετανάστες, στούς ξένους, δέν ὑπῆρξε πουθενά στόν κόσμο. Μόνο ὁ Χριστός τό εἶπε.

Τήν παραβολή τοῦ καλοῦ Σαμαρείτη τήν διαβάζουν καί οἱ μουσουλμάνοι καί οἱ Ἰνδοί καί οἱ Κινέζοι καί οἱ Ἰάπωνες καί ὅλοι οἱ ἄνθρωποι στόν κόσμο, γιά νά καταλάβουν πῶς πρέπει νά συμπεριφέρεται ὁ ἕνας στόν ἄλλο πού εἶναι τέκνο τοῦ Θεοῦ. Γιατί ὁ Θεός εἶναι Πατέρας ὅλων μας.

Ὅμως ἀδελφοί μου, ἐμεῖς, σάν χριστιανοί, πρέπει νά προσέξουμε καί κάτι ἀκόμη. Ἡ διήγηση αὐτή, εἶναι παραβολή. Διαφορετικά θά ἦταν ἕνα διδακτικό παραμῦθι πού θά μᾶς ἔλεγε πῶς ἕνας ἄνθρωπος φέρθηκε καλά μιά φορά καί ἕνα καιρό καί πρέπει νά τόν μιμούμαστε σέ κάποιο μέτρο. Ἀλλά ἐπειδή ὅπως εἶπαμε εἶναι παραβολή, κρύβει ἀπό πίσω κάτι ἄλλο.

Ἐδῶ ὁ Χριστός, μᾶς λέγει τήν ἱστορία τοῦ κόσμου καί τήν δική του. Τήν ἱστορία τήν δική μας καί τήν δική του. Ὁ ἄνθρωπος πού κατέβαινε ἀπό τήν Ἱερουσαλήμ γιά τήν Ἱεριχώ, ἦταν ὁ Ἀδάμ. Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος. Ἀλλά κεῖ πού κατέβαινε, ἔπεσε σέ ληστές. Τόν μπλέξανε τά δαιμόνια μέ τόν λογισμό: «Τί εἶναι καλύτερα; Νά τηρεῖς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, νᾶχεις ὑπακοή ἢ νά κάνεις τοῦ κεφαλιοῦ σου;» Αὐτός ἔπεσε στήν παγίδα. Καί τά δαιμόνια, τόν γέμισαν πληγές. Ποιές εἶναι οἱ πληγές; Τά πάθη. Τί εἶδους πάθη; Πάθη φοβερά. Κακίας, αἰσχροτήτος, πλεονεξίας, ἀπανθρωπιάς. Τόν γέμισαν πληγές. Καί τόν ἔγδυσαν. Ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι πού δέχονται τά λόγια τοῦ διαβόλου καί τίς συμβουλές τοῦ διαβόλου, τό ξέρουμε καί τό βλέπουμε, εἶναι στή ζωή τους, ἀναίσχυντοι

καί αδιάντροποι. Όπως όταν είναι οί άνθρωποι αναίσχυντοι καί αδιάντροποι, δέν τόχουν σέ τίποτε νά γυμνώνονται ἔτσι καί ὅποιος χάσει τήν πίστη στό Θεό γίνεται ἐνελῶς αδιάντροπος. Χειρότερος ἀπό τόν κάθε αδιάντροπο στόν κόσμο αὐτό.

Ἀλλά σ' αὐτή τήν κατάσταση ὁ ἄνθρωπος πνευματικά πεθαίνει.

Πεθαίνει πνευματικά, σημαίνει ὅτι δέν εἶναι ἄξιος νά βρῆται κοντά στόν Χριστό, οὔτε νά πάει στήν αἰώνια ζωή μαζί μέ τούς ἁγίους. Μαζί μέ τούς Πατέρες, μαζί μέ τούς ἁγίους ἀποστόλους, μαζί μέ τήν Παναγία μας, μαζί μέ τόν ἅγιο Κωνσταντῖνο, τόν ἅγιο Νικόλαο, τόν ἅγιο προφήτη Ἡλία. Δέν εἶναι ἄξιος.

Καί ἄν ἐμεῖς -ἁμαρτωλοί ἄνθρωποι- πονᾶμε ἐκεῖνον πού χτύπησε τό πόδι του καί βγάζει λίγο αἷμα, πονᾶμε ἐκεῖνον πού εἶναι νηστικός, πονᾶμε ἐκεῖνον πού κλαίει· καί ἔτσι πρέπει νά κάνομε, πολύ περισσότερο ὁ Χριστός ὁ πολυεύσπλαγχνος δέν ἀνεχόταν νά μᾶς βλέπει ἔρμια καί παίγνια τοῦ διαβόλου. Καί κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό στή γῆ. Μᾶς συμπόνεσε καί ἦλθε κοντά μας. Καί κοντά μας, ἔβγαλε τά δικά του: τό λάδι καί τό κρασί, τό ἔλεός του καί τό αἷμα του. Καί ἔδεσε τίς πληγές μας. Ἐπειτα μέ τά ροῦχα του, δηλαδή μέ τήν χάρη του, μᾶς δίπλωσε καί μᾶς στόλισε. Γι' αὐτό ψάλλομε ὅταν βαπτίζομαστε: «Ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε». Κάθε φορά πού πηγαίνουμε στήν Ἐκκλησία καί συμμετέχουμε στά μυστήρια, παίρνομε ἔλεος καί χάρη Θεοῦ.

Παίρνομε ροῦχο, στολισμό ἀφθαρσίας τόν ἴδιο τόν Χριστό πού τόν ντυνόμαστε στό Βάπτισμα.

Τόν ἴδιο τόν Χριστό φορᾶμε ὅταν ἐξομολογούμαστε

Καί ὅταν κοινωνοῦμε παίρνομε τό σῶμα του καί τό αἷμα του πού εἶναι ἡ πιό μεγάλη εὐλογία καί ὁμορφιά στόν κόσμο.

«Ὅσοι εἰς Χριστόν ἐβαπτίσθητε, Χριστόν ἐνεδύσασθε. Ἀλληλούια».

«Ἀλληλούια», σημαίνει δοξάζετε τόν Θεό γι' αὐτή τήν μεγάλη δωρεά.

Μέ ἄλλα λόγια, ὁ Χριστός μᾶς μάζεψε μετά μᾶς ἔδωσε τόν ἑαυτό του. Λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Ἡμᾶς νεκρούς ὄντας τοῖς παραπτώμασι», ἐνῶ εἴμαστε πεθαμένοι ἀπό τίς ἁμαρτίες μας, μακριά ἀπό τόν Θεό, αὐτός ἀπό τήν πολλή του ἀγάπη καί καλωσύνη μᾶς συμπόνεσε. Καί κατέβηκε, ἦλθε κοντά μας. Μᾶς ἔπλυνε μέ τό αἷμα του, μᾶς τύλιξε μέ τήν ὁμορφιά του, μέ τά ροῦχα του. Μέ τό βάπτισμα καί μέ τά ἄλλα πού εἶπαμε.

Μᾶς σήκωσε, μᾶς ἔβαλε στή θέση του καί μᾶς πῆγε στό πανδοχεῖο.

«Συνεζωοποίησε» λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. «Συνήγειρε, συνεκάθισε». Τί σημαίνει «σύν»; Σημαίνει μαζί. Τήν δική του ζωή τήν ἔκανε δύο καί ἔδωσε καί σέ μᾶς. Εἴμαστε κάτω ἐμεῖς. Μᾶς σήκωσε καί μᾶς ἀνάστησε. Μᾶς πῆρε καί θά μᾶς βάλλει μιά ἡμέρα νά καθήσουμε μαζί του στό θρόνο του. Τό γαῖδούρι ἦταν ὁ θρόνος τοῦ Χριστοῦ. Σ' αὐτό καθόταν τότε πού περπατοῦσε ἐδῶ στή γῆ γιά νά ρθει κοντά μας. Καί ἐπάνω στόν θρόνο του στόν οὐρανό θά μᾶς βάλλει νά καθήσουμε τήν δευτέρα Παρουσία μαζί του.

Καί μέχρι τότε καί εἰς τούς αἰῶνες θά μᾶς φροντίζει ὁ Κύριος μας Ἰησοῦς Χριστός. Αὐτό εἶναι τό νόημα τῆς παραβολῆς. Ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ὁ πλησίον μας.

Γίνε πλησίον στό πίο ούσιαστικό

Ρώτησε ό νομικός: «Ποιός εἶναι ό πλησίον μου;»

Καί άφοϋ άκουσε τήν παραβολή έδωσε μόνος του τήν άπάντηση: «Έκεἰνος πού έκανε τό έλεος».

Ποιός έκανε τό μεγαλύτερο έλεος;

Ό Χριστός.

Τί έκανε;

Αϋτά πού έκανε ποιός νά τά διηγηθεἶ; Μέ τί γλώσσα νά τά διηγηθεἶ; Μέ τί γλώσσα νά διηγηθεἶ κανείς τί εἶναι ή εύσπλαγχνία καί τό έλεος τοϋ Χριστοϋ.

Εἶπε ό Χριστός εἰς τόν νομικό: «Πορεύου καί σύ ποἶει όμοίως». Κάνε καί σύ τό ἴδιο.

Ποϋ νά τό κάνω Χριστέ μου;

Σέ όποιον βλέπεις πονεμένο. Σέ όποιον βλέπεις δυστυχισμένο. Σέ όποιον βλέπεις νά κινδυνεύει· στό πόδι του, στό χέρι του, στό κεφάλι του, στήν κοιλιά του. Καί προπαντός, σέ όποιον βλέπεις νά υποφέρει καί νά κινδυνεύει στήν ψυχή του καί στήν αἰώνια ζωή.

Δέν εἶναι τραγικό πράγμα, νά φροντίζουμε γιά τόν πεινασμένο στήν κοιλιά καί γιά τόν γυμνό στό σῶμα νά τοϋ δώσουμε λίγο ψωμί καί κάποιο πουκαμισάκι καί νά μήν φροντίζουμε γιά έκεἶνον πού κινδυνεύει νά χάσει τήν ψυχή του; Νά χάσει τήν αἰώνια ζωή; Ὑπάρχει χειρότερο κακό;

Γι' αϋτό, άν θέλουμε νά εἶμαστε άνθρωποι τοϋ Θεοϋ, έχουμε χρέος νά ανοίγουμε τό στόμα καί μιλάμε γιά τήν αἰώνια ζωή. Νά μιλάμε όσο μπορούμε γιά τό κακό πού εἶναι ό θάνατος τῆς ψυχῆς, ό θάνατος πού τόν φέρνει ή άμαρτία.

Νά μάς δυναμώνει ό Κύριος, νά μάς φωτίζει, νά μάς άγιάζει τήν καρδιά· νά μεγαλώνει ή καρδιά μας. Καί νά εἶναι πρόθυμη νά υποβληθεἶ σέ κόπους καί σέ στενοχώριες γιά τό καλό, γιά τήν ώφέλεια, γιά τήν σωτηρία, γιά τήν άπαλλαγή άπό όποιοδήποτε κακό πού άπειλεἶ τόν κάθε άνθρωπο.

Καί νά μάς βοηθεἶ στά όσα θά κάνουμε, νά εἶμαστε άποδοτικοί.

Νά τόν παρακαλοϋμε μέ όλη τήν δύναμη τῆς ψυχῆς μας, νά μάς άξιώνει νά γινόμαστε καλοί Σαμαρεἴτες. Μιμητές τοϋ Κυρίου μας Ἰησοϋ Χριστοϋ στήν καλωσύνη, στήν άγάπη, στήν φιλανθρωπία. Ἀμήν.-